

20. 10. 2025

OTÁZKA TÝDNE

Jaké jsou možnosti léčby lupénky a které z nich jsou hrazeny zdravotní pojišťovnou?

ODPOVĚĎ

Lupénka (psoriáza) je neinfekční chronické, zánětlivé a částečně dědičné autoimunitní onemocnění, které se nejčastěji projevuje na kůži, ale může postihovat i klouby a nehty. Příčina onemocnění není dosud zcela známa, a proto zatím neexistuje kauzální (příčinná) léčba. Cílem dostupné léčby je zmírnění příznaků a zlepšení kvality života. Diagnostiku a léčbu lupénky stanovuje zejména dermatolog, v lehkých případech ji pak může léčit i praktický lékař. Při postižení kloubů je do péče zapojen také revmatolog.

Jaké jsou formy lupénky?

Existuje více druhů lupénky. Mezi nejčastější patří ložisková lupénka, kapkovitá forma, lupénka kloubů a lupénka nehtů. K vzácnějším typům patří inverzní lupénka, vyskytující se v kožních záhybech zejména u pacientů s obezitou, a pustulózní lupénka, charakteristická výsevem puchýřků naplněných neinfekčním hnisem po celém těle nebo pouze na dlaních, nohou a konečcích prstů. Nejzávažnějšími formami jsou generalizovaná pustulózní lupénka a erythrodermická lupénka, které postihují většinu těla, jsou spojeny s bolestivými, pálivými ložisky nebo puchýřky na celém těle a celkovými příznaky (např. horečka) a obvykle vyžadují okamžitou hospitalizaci pacienta.

Lupénku mohou spustit nebo zhoršit různé faktory jako je například psychický stres, infekce, hormonální změny nebo různá chronická onemocnění (například cukrovka, alergie, dna). Nepříznivý vliv mají i některé léky, roční období (zejména podzim a zima) a nezdravý životní styl včetně kouření, alkoholu, obezity či nedostatku spánku.

Jak se lupénka léčí a co hradí zdravotní pojišťovna?

Mírná forma lupénky je zpravidla léčena lokálními přípravky, například mastmi, krémy nebo roztoky. Používají se například kortikosteroidy, deriváty vitamínu D3, retinoidy, inhibitory kalcineurinu nebo léčiva s obsahem dehtu. Většina těchto léků je částečně nebo plně hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Výjimku tvoří přípravky, které nemají Státním ústavem pro kontrolu léčiv stanovenou úhradu ze zdravotního pojištění, a proto si je pacient hradí sám. Jedná se o volně prodejné léky k dostání bez lékařského předpisu. Naopak individuálně připravované léčivé přípravky s obsahem dehtu, které jsou vydávány na lékařský předpis, jsou plně hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Úhradu pojišťovny neposkytují u přípravků neregistrovaných jako léčiva a prodávaných jako kosmetika, i když jsou dostupné v lékárnách.

Středně těžká až těžká forma psoriázy často vyžaduje léčbu fototerapií, například lokální nebo celkovou terapií UVB zářením či PUVA terapií. Mezi pokročilé metody patří balneofototerapie, léčba excimerovým laserem nebo monochromatickým světlem, léčebné koupele apod. Tyto výkony jsou zařazeny v seznamu zdravotních výkonů pro odbornost dermatovenerologie a jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění pouze na základě doporučení specialisty. V některých případech lékař zvolí systémovou léčbu většinou ve formě tablet nebo injekcí, které působí na tělo jako celek. Jedná se o methotrexát, cyklosporin nebo retinoidy. I tato léčba (pokud je indikována specialistou) je hrazena z veřejného zdravotního pojištění.

U pacientů s nejtěžšími formami lupénky, kteří nereagují na běžně dostupnou léčbu, je možná tzv. biologická léčba. Biologická léčba je moderní terapie, která cíleným ovlivněním imunitního systému snižuje specifickou zánětlivou odpověď organismu a tím i projevy onemocnění. Tato léčba

může významně zlepšit stav kůže i kloubů a přispívá ke zlepšení celkové kvality života pacienta. Biologická léčba je velmi nákladná a je soustředěna do specializovaných center. Hrazena je jak pacientům s těžkou kožní formou lupénky, tak i těm, kteří trpí psoriatickou artritidou (kloubní formou lupénky). **Tato forma léčby přichází v úvahu zejména tehdy, pokud lupénka postihuje alespoň 10 % povrchu těla nebo se vyskytuje na obtížně léčitelných místech (například ve vlasech či na chodidlech).** Indikační kritéria pro zahájení biologické léčby stanovuje Státní ústav pro kontrolu léčiv.

Kdy se u lupénky doporučuje lázeňská léčba?

Lázeňská léčba je hrazena pouze u těžkých forem lupénky. Je určena jako navazující léčba po hospitalizaci, případně jako její alternativa v lázeňských zařízeních, která využívají přírodní minerální vodu s obsahem síry, jódu nebo soli. Komplexní lázeňská péče je hrazena po dobu 28 dní s možností prodloužení dle zdravotního stavu a je možné ji čerpat 1krát ročně. Lázeňskou léčbu může indikovat dermatovenerolog, revmatolog nebo rehabilitační lékař, u dětí i pediatr nebo praktický lékař pro děti a dorost. Lázeňská zařízení, která mají s VZP smlouvu, uvádíme na [webu VZP](#). Léčebné pobyty u Mrtvého moře nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.

Lupénka výrazně ovlivňuje psychickou pohodu pacientů. Její viditelné a nepříjemné projevy na kůži, jako jsou šupiny a svědění, často způsobují stigmatizaci a vedou k sociálnímu vyloučení. Každodenní boj s tímto onemocněním je pro pacienta vyčerpávající, léčba nemusí přinášet vždy očekávané výsledky, což může způsobit psychické obtíže a snížit sebevědomí. **Nad rámec psychiatrické a psychoterapeutické péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění, nabízí VZP [příspěvek až 5 000 Kč](#) na péči o duševní zdraví. Tento příspěvek je určen na terapie u poskytovatelů spolupracujících s VZP, kteří pomáhají zmírnit nebo odstranit psychické potíže.**

Viktorie Plíková

tisková mluvčí